

ROUCOURT, Theophiel, priester, leraar, taalkundige (Diest 16 september 1834 - Berchem-Antwerpen 25 januari 1926).

Roucourt was gedurende zestien jaren leraar dichtkunde en pedagogie aan het Klein Seminarie te Mechelen. In 1874 stichtte hij te Antwerpen het St.-Norbertuscollege, waarvan hij de eerste directeur werd. In 1878 werd hij deken te Berchem. Hij

is de grondlegger van talrijke caritatieve werken en instellingen in het Antwerpse en een der stichters van de Zuidnederlandsche Maatschappij van Taalkunde op 6 februari 1870. Zijn ontwerp van statuten, dat met lichte wijzigingen werd aangenomen, bleef jarenlang richtinggevend voor de thans nog bestaande Koninklijke Zuidnederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis. Roucourt was haar eerste secretaris en bleef dat tot 1876. In 1886 nam hij ontslag als lid van de Zuidnederlandse. Zijn streven viel voor een groot deel samen met de activiteit van de toenmalige Zuidnederlandse: de studie van de Nederlandse taal en letterkunde. Het accent viel op de term Nederlands, als algemene taal voor het Noorden en het Zuiden, waarbij de eigen inbreng, o.a. van woorden en uitdrukkingen uit het Zuiden, als noodzakelijk werd beschouwd. Op die wijze wilde hij bijdragen tot de culturele ontwikkeling van zijn volk. Zijn grammaticale arbeid inspireerde zich op „de beste Nederlandsche schrijvers (...), de taal- en letterkundige gewrochten van o.a. Huydecoper, Ten Kate, De Vries, Te Winkel, David, Heremans, Van Beers...”, zoals hij zelf getuigde in de inleiding tot zijn Beknopte spraakleer der Nederlandsche taal, die vele herdrukken heeft beleefd.

WERKEN: *Le guide du jeune poète, ou préceptes de poésie accompagnés d'un traité complet de versification flamande et française* (1867); - *Beknopte spraakleer der Nederlandsche taal, door het Staatsbestuur toegelaten in de gestichten van middelbaar onderwijs* (1870); - *Eerste beginselen der Nederlandsche taal, door het Staatsbestuur toegelaten in de gestichten van lager onderwijs* (1870); - *Proeve van Nederlandsche woordafleidkunde, ten gebuike der hoogere scholen van middelbaar onderwijs* (1871).

LITERATUUR: J. Bols, *Schets eener Geschiedenis der Zuidnederlandsche Maatschappij van Taalkunde van 1870 tot 1910*, in *Verslagen en Mededelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1910, p. 979-1020); - Mgr. Th. Roucourt, in *Ons Volk Ontwaakt* (7 februari 1926); - J. Salsmans, *De Zuidnederlandsche Maatschappij van Taalkunde*, in *Verslagen en Mededelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1933, p. 29-42); - C. de Baere, *Zuidnederlandsche Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis*, in *Handelingen van de Zuidnederlandse Maatschappij van Taal- en Letterkunde en Geschiedenis* (1949, p. 1-15); - J.G. Frederiks en F. Jos van den Branden, *Biographisch Woordenboek der Noord- en Zuidnederlandsche Letterkunde* (z.j. tweede omgewerkte druk); - Dossier Theopiel Roucourt, Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven, Antwerpen.

GILBERT DEGROOTE